

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 แห่ง เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. 2548 เพื่อให้สถานศึกษาของรัฐดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการและอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาสถานศึกษา (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, 2554 : 3) โดยมีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เป็น 1 ใน 9 มหาวิทยาลัย ประกอบไปด้วย 6 เขตพื้นที่ กับ 1 สถาบัน คือ เขตพื้นที่ภาคพายัพ เชียงใหม่ เขตพื้นที่น่าน เขตพื้นที่เชียงราย เขตพื้นที่ลำปาง เขตพื้นที่ตาก เขตพื้นที่พิษณุโลก และสถาบันวิจัยและฝึกอบรมการเกษตรลำปาง (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, 2554 : ออนไลน์)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ เป็นหน่วยงานของรัฐ สังกัดกรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา กระทรวงศึกษาธิการ การดำเนินงานด้านการเบิกจ่ายของมหาวิทยาลัยนั้น ราชรับส่วนหนึ่งได้มาจากเงินงบประมาณแผ่นดิน คือเงินที่รัฐบาลจัดสรรให้ อีกส่วนหนึ่งได้รับมาจากเงินรายได้หรือเงินผลประโยชน์ คือเงินที่เก็บได้จากค่าบำรุงการศึกษาและรายได้อื่น การเบิกจ่ายเงินงบประมาณต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลัง ซึ่งเน้นในด้านการควบคุมการเบิกจ่าย และปฏิบัติตามระเบียบ ประกาศ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ว่าด้วยการเงินการคลัง

การเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลัง ในหมวดการเงินการคลัง สวัสดิการ และค่าตอบแทน มีระเบียบที่เกี่ยวข้องอยู่หลายเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ ระเบียบการเบิกจ่ายเกี่ยวกับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ระเบียบการเบิกจ่ายเงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของข้าราชการและลูกจ้างประจำของส่วนราชการ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินรางวัลสำหรับผู้บริหารและสำหรับหน่วยงาน เงินทำขวัญข้าราชการและลูกจ้าง บำเหน็จลูกจ้าง ระเบียบการเบิกจ่ายเกี่ยวกับบำเหน็จบำนาญ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ประสบภัย เนื่องจากการช่วยเหลือราชการ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องและต้องปฏิบัติตามระเบียบนี้ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรแผนการเงินและงานทรัพยากรบุคคล ระเบียบการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล ซึ่งในปัจจุบันเป็นระบบจ่ายตรงสำหรับผู้ที่มีสิทธิเบิก สำหรับการเบิกจ่ายตาม

เอกสารผู้ที่ปฏิบัติตามระเบียบนี้โดยตรงคือเจ้าหน้าที่แผนการเงินผู้ทำการเบิกจ่าย ระเบียบการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องคือเจ้าหน้าที่แผนการเงินและบุคลากรที่มีสิทธิเบิก ซึ่งถือเป็นส่วนน้อยและมีความถี่ในการเบิกจ่ายน้อยคือภาคการศึกษาแต่ละครั้ง ระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ ซึ่งทางมหาวิทยาลัยได้มีการจัดหาที่พักอาศัยให้สำหรับข้าราชการผู้มีสิทธิ จึงไม่มีการเบิกจ่ายในส่วนนี้ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งบังคับใช้กับกรมตำรวจ นอกจากนี้ยังมีระเบียบการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ระเบียบการเบิกจ่ายเงินสมนาคุณกรรมการสอบสวนทางวินัยข้าราชการ หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานก่อสร้าง ระเบียบการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และระเบียบการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการอบรม การประชุมทางวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับบุคลากรส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบ ทั้งการจัดทำเอกสารตามขั้นตอนเพื่อเบิกจ่ายและการประสานงานต่างๆ (สุทธิดา จันทรคัง, 2554 : สัมภาษณ์)

การเบิกจ่ายตามระเบียบ ประกาศ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ว่าด้วยการเงิน การคลังกระทรวงการคลัง มีระเบียบที่เกี่ยวข้องอยู่หลายเรื่อง ซึ่งประกอบด้วย การเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนในการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อ ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่คือบุคลากรในงานรับสมัครนักศึกษาใหม่ การเบิกจ่ายเงินในการจัดงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เกี่ยวข้องกับบุคลากรในงานกิจการนักศึกษา การเบิกจ่ายเงินค่าสมนาคุณกรรมการพิจารณาผลงานทางวิชาการ มีความเกี่ยวข้องกับบุคลากรงานบริหารทรัพยากรบุคคล การเบิกจ่ายเงินเพื่อการจัดการศึกษา จะเบิกจ่ายตามการจัดสรรของงานยุทธศาสตร์และแผน การเบิกจ่ายเงินในการจัดกิจกรรมปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศนักศึกษา เกี่ยวข้องกับบุคลากรงานสวัสดิการนักศึกษา การเบิกจ่ายเงินค่าสอนภาคสมทบและค่าสอนเกินภาระงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องคือบุคลากรสายสอนและบุคลากรกองการศึกษา ซึ่งหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายและการจัดทำเอกสารเป็นไปตามมติที่ประชุมของแต่ละภาคการศึกษา การเบิกจ่ายเงินทุนเพื่อรับนักศึกษาต่างชาติตามโครงการ IAESTE บุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจคือบุคลากรงานวิเทศสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีประกาศเกี่ยวกับการเบิกจ่ายซึ่งเป็นไปตามมาตรการประหยัดของมหาวิทยาลัย ที่บุคลากรของมหาวิทยาลัยควรมีความรู้ความเข้าใจ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับทุกหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย ได้แก่ การเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานก่อสร้าง การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการอบรม การประชุมทางวิชาการหรือเชิงปฏิบัติการ (สุทธิดา จันทรคัง, 2554 : สัมภาษณ์)

ขั้นตอนกระบวนการเบิกจ่ายเงิน หลังจากที่ได้แผนการเงินที่ได้รับเอกสารการเบิกจ่าย เจ้าหน้าที่การเงินจะตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของเอกสาร และเป็นไปตามระเบียบปฏิบัติ ก่อนทำการเบิกจ่าย หากมีข้อผิดพลาด เจ้าหน้าที่การเงินจะส่งเอกสารกลับคืนไปแก้ไขให้ถูกต้อง ก่อน จึงจะทำการเบิกจ่ายเงินให้ ซึ่งเอกสารการเบิกจ่ายไม่ว่าจะเป็นการเบิกจ่ายค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าใช้จ่ายตามโครงการ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ส่วนใหญ่บุคลากรสายสนับสนุนของหน่วยงานจะเป็นผู้จัดทำเอกสารรวมถึงการประสานงานต่างๆ ปัญหาในกระบวนการเบิกจ่ายเงินที่ผ่านมาพบว่า การเบิกจ่ายยังมีความล่าช้าอันเนื่องมาจากเอกสารการเบิกจ่ายที่ส่งมา แผนการเงินยังไม่ถูกต้อง (สุทธิดา จันทร์คง, 2554 : สัมภาษณ์)

จากปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว หากจะทำเอกสารการเบิกจ่ายให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ไม่ต้องส่งกลับคืนแก้ไข และบุคลากรในมหาวิทยาลัย สามารถปฏิบัติตามระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายดังกล่าวได้อย่างถูกต้อง บุคลากรจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายนั้น เพื่อให้กระบวนการเบิกจ่ายถูกต้อง เป็นไปตามระเบียบ ไม่เกิดความล่าช้าในกระบวนการทำงานและการบริหารจัดการด้านการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่เกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่าย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารตัดสินใจในการวางแผนจัดฝึกอบรมบุคลากร เกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ เป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการบริหารจัดการด้านการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่เกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่าย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบความรู้ความเข้าใจของบุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่เกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่าย
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารตัดสินใจในการวางแผนจัดฝึกอบรมบุคลากร เกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่

นิยามศัพท์

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการจำและเข้าใจรายละเอียดของข้อมูลต่างๆ ที่บุคคลได้สะสมไว้ และถ่ายทอดต่อกันมา ตลอดจนสามารถที่จะสื่อความหมาย แปลความ ตีความ ขยายความ หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ หลังจากที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ แล้ว (บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ, 2535 : 7)

ระเบียบการเบิกจ่าย หมายถึง ระเบียบ ประกาศ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ว่าด้วยการเงินการคลัง (งานสภาสถาบัน สำนักงานอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล, 2547) และระเบียบกระทรวงการคลัง หมวดการเงินการคลัง สวัสดิการ และค่าตอบแทน (กรมบัญชีกลาง, 2552)

บุคลากรในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ หมายถึง บุคลากรสายสนับสนุนในสังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาคพายัพ เชียงใหม่ ประกอบด้วย ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานตามพันธกิจ